

Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Biskupské gymnázium J. N. Neumanna a Církevní základní škola,
České Budějovice, Jirsíkova 5**

Jirsíkova 5, 370 21 České Budějovice

Identifikátor školy: 600 008 088

Termín konání inspekce: 19. – 29. duben 2005

Čj:	g4-1018/05-5142
Signatura	og1zy401

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Biskupské gymnázium J. N. Neumanna a Církevní základní škola, České Budějovice, Jirsíkova 5 sdružuje gymnázium (s kapacitou 660 žáků), základní školu (s kapacitou 450 žáků), školní družinu (s kapacitou 60 žáků), školní klub (s kapacitou 60 žáků), domov mládeže (s kapacitou 90 lůžek) a školní jídelnu (s kapacitou 750 jídel). Školu zřizuje Biskupství českobudějovické, Biskupská 4, 370 21 České Budějovice, právní forma je církevní organizace. Ve školním roce 2004/2005 se v gymnáziu formou denního studia vyučovaly obory Gymnázium-všeobecné (79-41-K/401, 79-41-K/601, 79-41-K/801) se čtyřletým, šestiletým a osmiletým studijním cyklem, v základní škole vzdělávací programy Základní škola a Základní škola s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky. V době inspekce se ve 22 třídách gymnázia učilo 660 žáků a v 15 třídách základní školy 356 žáků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. Personální, materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a literatura, anglický jazyk, německý jazyk, základy společenských věd, etika, matematika oboru 79-41-K/801 Gymnázium-všeobecné a v předmětech německý jazyk, občanská výchova, rodinná výchova, matematika a hudební výchova vzdělávacích programů Základní škola a Základní škola s rozšířenou výukou výpočetní techniky ve školním roce 2004/2005.
2. Tematické zjišťování „*Výchova k lidským právům a toleranci*“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitel školy splňuje předpoklady pro výkon funkce. Skladba úvazků vyučujících odpovídala jejich odborné kvalifikaci. V hospitované výuce vyučovalo celkem 44 učitelů, z nich bylo 41 plně kvalifikovaných a 3 učitelé anglického jazyka byli částečně kvalifikovaní. Požadovanou kvalifikaci mají i obě výchovné poradkyně. Personální zabezpečení výuky je velmi dobré.

Organizace činnosti a provozu školy je funkční. Vzájemné vztahy, pravomoci a odpovědnost jednotlivých zaměstnanců stanoví jasně a přehledně *Organizační řád Biskupského gymnázia J. N. Neumanna České Budějovice*. Úkoly vyplývající z funkcí zaměstnanců jsou uvedeny v jejich pracovních náplních. Vedení školy tvoří ředitel, jeho statutární zástupce, zástupce pro styk se zahraničím, zástupce pro výchovu a provoz, vedoucí vychovatel a vedoucí školní jídelny. Schází se jedenkrát týdně. Všichni vedoucí pracovníci mají jasně vymezené kompetence a o činnosti úseků, které řídí, mají dobrý přehled. Pedagogická rada se schází na pravidelných hodnotících poradách pravidelně jedenkrát za čtvrt roku. Každý předmět má svoji předmětovou komisi. Komise se scházejí jedenkrát měsíčně a podporují rozhodnutí ředitele především v oblasti plánování výuky, jejího materiálního zabezpečení, podílejí se na organizaci soutěží a mimoškolních aktivit žáků. Ve škole pracuje studentský parlament. Významným poradním orgánem ředitele školy je školní rada, složená ze zástupců rodičů, zřizovatele, učitelů a dospělých žáků. Informace uvnitř školy jsou předávány na poradách, nástěnkách, při osobním jednání členů vedení se zaměstnanci a pomocí telefonického spojení do kabinetů. Organizace činnosti a provozu školy vůči zaměstnancům je velmi dobrá.

Vedení pedagogických i nepedagogických zaměstnanců je zajišťováno systémem vnitřních norem, projednáváním aktuální problematiky na pedagogických a provozních poradách a přímým kontaktem se zaměstnanci. Při vedení používá ředitel školy liberální styl řízení. Zaměstnanci mají vytvořeny podmínky pro uplatnění svých individuálních schopností a tvořivosti. Četnost kontrol je nízká, o provedených kontrolách nejsou zpravidla vedeny zápisy, přijatá opatření k nápravě se nedokumentují. Učitelství je v současné době stabilizované. Uvádějími učiteli pro začínající jsou předsedové předmětových komisí. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je systematické, podporované vedením školy a směřované především k výpočetní technice a cizím jazykům. Významným přínosem je přítomnost rodilých mluvčích. Řada vyučujících absolvovala zahraniční studijní pobyty a získala statut multiplikátora. Dvě učitelky vlastní certifikát, který je opravňuje zasedat ve zkušební komisi u ústní části zkoušky Německý jazykový diplom. Systém vedení a hodnocení zaměstnanců je na dobré úrovni.

Personální podmínky vzdělávání ve škole umožňují realizovat vyučovaný studijní obor a vzdělávací programy a jejich úroveň je celkově velmi dobrá.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně vzdělávací činnost v gymnáziu je realizována v historické budově z konce 19. století, která prošla v průběhu let několika rekonstrukcemi a úpravami. Spolu s budovou domova mládeže a školní jídelnou tvoří jeden areál, umístěný v centru města. V objektu se nachází sedm odborných učeben (chemie a biologie, cizích jazyků, zeměpisu, hudební výchovy, výtvarné výchovy, výpočetní techniky, písemné a elektronické komunikace), kmenové třídy, aula, knihovna, tělocvična, sauna, fitness, posilovna, kabinety učitelů a kancelářské prostory. Při výuce lze využívat zpětné projektory, videa, televizory, v učebně biologie mikroskop s kamerou a v učebně výpočetní techniky kinoprojekci. Prostory pro výuku a vybavení učeben jsou z hledisek funkčních, estetických a psychohygienických na rozmanité úrovni. Od některých kmenových tříd v přízemí školní budovy se znečištěnými a dlouho nevymalovanými stěnami, v nichž výuku ruší hluk z tělocvičny, až k příkladně a podnětně vybaveným odborným učebnám a kmenovým třídám.

Církevní základní škola je umístěna ve školní budově, která se nachází nedaleko od budovy gymnázia. V jejím objektu lze využít dvě nadstandardně vybavené učebny výpočetní techniky, společnou pracovnu mají fyzika a chemie, pro každý předmět je k dispozici samostatný kabinet. Rovněž přírodopis má odbornou učebnu s přilehlým kabinetem. Jedna učebna pro výuku cizích jazyků přes plnou vytiženost zdaleka nestačí počtu oddělení při dělené výuce. Škola má jednu standardně vybavenou tělocvičnu pro výuku tělesné výchovy, školní hřiště je v současné době v přestavbě.

Školní fond učebnic pokrývá potřeby žáků nižšího gymnázia a základní školy. Žáci vyššího gymnázia si učebnice pořizují na vlastní náklady. Velmi pozitivní je, že škola je vybavena pomůckami a technickým zařízením pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (Braillov řádek, „schodolez“). Ve volném čase je žákům gymnázia i základní školy přístupná učebna výpočetní techniky a internet. Pro výuku sledovaných předmětů má škola standardně vybavené učebny, kabinety a sbírky pomůcek.

Materiálně-technické zázemí školy využívá v malé míře i veřejnost. Škola pronajímá tělocvičnu oddílu odbíjené, v jejích prostorách probíhal kurz grafologů a v rámci „Národního programu počítačové gramotnosti“ i kurzy počítačových dovedností.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání ve škole umožňují efektivně realizovat vyučovaný studijní obor a vzdělávací programy a jejich úroveň je celkově dobrá.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučované obory a vzdělávací programy

Vyučované obory a vzdělávací programy uvedené v charakteristice školy jsou realizovány v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Ve studijním oboru 79-41-K/801 Gymnázium-všeobecné užívá škola Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem a učební osnovy z roku 1999. Učební plán školy není v souladu s učebními dokumenty MŠMT. V prvním až čtvrtém ročníku studia v něm není zařazen povinný předmět občanská výchova. Nahrazují jej předměty etika a náboženství, do nichž se hlásí žáci podle svého zájmu, takže navštěvují vždy jen jeden z nich. V předmětu etika jsou zařazena témata občanské výchovy, v náboženství nikoliv. Dále jsou snižené předepsané minimální celkové počty hodin výuky povinných předmětů základy společenských věd, zeměpis, matematika, fyzika, chemie, biologie a estetická výchova. Učební plán Biskupského gymnázia J. N. Neumanna České Budějovice je v souladu s profilem absolventa školy, která se výrazně zaměřuje na jazykovou přípravu svých žáků a v oblasti výchovy klade důraz na křesťanskou etiku. Chybějící hodiny přírodovědných předmětů jsou kompenzovány bohatou nabídkou volitelných cvičení a seminářů v sedmém a osmém ročníku studia. Aktuální učební plán je po obsahové stránce přijatelný, nebyl však schválen MŠMT. Církevní základní škola vzdělává své žáky podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a doplňků čj. 25 018/98-22 vzdělávacího programu Základní škola s rozšířenou výukou výpočetní techniky čj. 16 846/2001-22.

Dokumentace školy obsahovala některé nedostatky. S drobnými i závažnými chybami byly vedeny třídní knihy, třídní výkazy a protokoly o komisionálních zkouškách (chybějící klasifikace z nepovinných jazyků v šesti třídách osmiletého gymnázia, neprůkazně opravované známky, nepřesně vyplněné rubriky, chybějící podpisy).

Hospitační činnost provádějí ředitel a jeho zástupci. Četnost hospitací je, jak dokládají zápisy v aktuálních třídních knihách, téměř nulová.

Závažným nedostatkem rozvrhu hodin gymnázia je absence polední přestávky. Polední přestávka se dodržuje podle organizačního pokynu ředitele školy. Tento pokyn uvádí, že „odpolední semináře začínají po krátké obědové pauze tak, aby studenti měli alespoň 20 min. na oběd“.

Školní řád vytváří vhodný podklad pro dobrý chod školy.

Informační systém vůči žákům a rodičům je funkční (žákovské knížky, studijní průkazy, internet, nástěnky, třídní schůzky).

Výchovné poradenství je integrováno do výchovně vzdělávacího procesu. Neformálně probíhá prevence sociálně-patologických jevů, ve škole nejsou v této oblasti problémy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech studijního oboru 79-41-K/801 Gymnázium-všeobecné

Český jazyk a literatura

Výuka je plánována v souladu s deklarovanými cíli školy. Zajišťují ji odborně kvalifikovaní

učitelé. Učivo navazovalo podle zápisů v třídních knihách a zápisů v sešitech žáků na předcházející témata.

Hospitované hodiny proběhly v kmenových třídách. Vyučující pracovali s učebnicemi, nakopírovanými texty a obrazovým materiálem.

Výuku plánovali jako práci s celou třídou. Učivo sdělovali, ale vytvářeli žákům i prostor pro samostatnou práci. Volili frontální opakování, výklad, hlasité a tiché čtení. Výklad vždy velmi dobře a logicky připravili. V jedné z hodin pracoval se žáky vysokoškolský učitel, jenž vnesl jiné než středoškolské pohledy na probírané učivo. Používané metody výuky se jevily s výjimkou jedné z hodin jako úspěšné a efektivní. Zdrojem informací pro žáky byly ve škole výklad, učebnice, připravené texty. Pro domácí přípravu učebnice, sešity, internet.

Závěrečné shrnutí a hodnocení hodiny neprobíhaly ve všech hodinách a žáci postrádali zpětnou vazbu. V některých hodinách se uplatily mezipředmětové vztahy.

Hlavními nástroji motivace byly ve většině sledovaných hodin pozitivní hodnocení žáků a promyšleně zadaný úkol. Snaha o sebehodnocení žáků vycházela v některých třídách naprázdno.

Výuka rozvíjela vědomosti a dovednosti žáků získané při základním vzdělávání nebo na nižším stupni gymnázia. Výjimečně neměla kvalitativně vyšší úroveň. Komunikativní dovednosti žáků rozvíjela velmi úspěšně v písemném projevu. Rozvoj verbální komunikace na potřebné úrovni nebyl. Zadávané úkoly a výuka propojovaly učivo se zkušenostmi žáků. Motivovaly je, aby hledali své vlastní zdroje pro přípravu, podněcovaly je k dalším otázkám. Žáci měli příležitost kdykoliv vyjádřit svůj názor. V hodinách převládala klidná atmosféra.

Průběh a výsledky vzdělávání měly v předmětu český jazyk a literatura velmi dobrou úroveň.

Německý jazyk

Pro výuku německého jazyka je charakteristická vysoká hodinová dotace a široká nabídka studijních pobytů ve školách německy mluvících zemí. Přínosem je rovněž přítomnost zahraničního lektora.

Hospitované hodiny byly zodpovědně připraveny po stránce obsahové i z hlediska zvolených forem a metod práce. Kvalifikovanost a vysoká odborná erudice vyučujících se projevila ve věcné správnosti výuky. Výuka probíhala v kmenových třídách a v jazykové učebně. Kromě základních učebnic žáci pracovali s dalšími materiály – učebnicemi gramatiky, slovníky, pracovními kopiemi, autentickými texty a obrázky. Podle situace byla využita didaktická technika. V jedné hodině se zaujetím žáci výtvarně zpracovávali svůj prožitek z četby literárního díla.

Výuka byla vedena v cizím jazyce. Vyučující postupovali promyšleně a systematicky. Věnovali pozornost všem základním jazykovým dovednostem. Frontální výuka se střídala se skupinovou či samostatnou prací. Žáci byli neustále aktivizováni, učitelé jim poskytovali zpětnou vazbu a vytvářeli prostor pro případné dotazy. Motivovali je zajímavými úkoly, pozitivním hodnocením i vlastním osobním zaujetím.

Ve všech sledovaných hodinách se žáci se zájmem zapojovali do nabízených aktivit. Měli možnost prezentovat své názory a nápady. Vedení byli ke kultivovanému projevu, jsou zvyklí na přiměřené úrovni komunikovat s vyučujícím v cizím jazyce.

Ve všech sledovaných hodinách byl velmi dobrý kontakt učitelů se žáky. Vzájemná komunikace probíhala na základě oboustranného respektu a důvěry. Vyučující přistupovali

k žákům partnersky, s potřebným porozuměním, trpělivostí a tolerancí. Vedli je ke spolupráci a vzájemné pomoci.

Průběh a výsledky vzdělávání byly v německém jazyce hodnoceny jako vynikající.

Jazyk anglický

Výuka anglického jazyka byla hospitována v 1. - 7. ročníku. Všichni učitelé jsou jazykově výborně fundovaní a případná nižší odborná kvalifikace se v hospitovaných hodinách negativně neprojevila. Anglický jazyk je do výuky zařazen jako první nebo druhý cizí jazyk. Zavedením jazyka jako volitelného a nepovinného předmětu došlo k navýšení dotace hodin. Výuka anglického jazyka probíhá v souladu s obecnými cíli a zásadami vzdělávání a současně odpovídá cílům gymnaziálního vzdělávání v cizích jazycích. Učivo mezi jednotlivými ročníky plynule navazuje, což usnadňuje využívání souvislých řad jazykových učebnic. Učitelé vzájemně koordinují své tematické plány.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách. Učitelé si potřebné pomůcky přinášeli z kabinetu. Žáci ve výuce používali základní učebnice, slovníky, pracovní listy, pracovali s časopisy a různým doplňujícím jazykovým učebním materiálem, nahrávkami rodilých mluvčích. Nevidomí žáci využívali speciálního počítačového zařízení pro čtení a psaní.

Hospitované hodiny měly většinou tradiční členění, plně funkční. V úvodu byly stanoveny cíle, často s jejich současným zápisem na tabuli. Nechyběla úvodní motivační jazyková hra, zejména v nižších ročnících. V další části hodiny obvykle následovala kontrola domácího úkolu, oprava testů, často byla využita analýza chyb. V závěrečné části hodiny byl většinou zadán úkol na příští hodinu. Spíše jen výjimečně byl závěr věnován zopakování a shrnutí učiva, popřípadě poskytnut prostor pro sebereflexi žáků. Z organizačních forem převládala frontální forma výuky nebo práce ve dvojicích, výjimečně v malých skupinách. Tempo výuky bylo většinou svižné, pomalejší žáci mohli ale postupovat vlastní rychlostí. Dostávalo se jim individuálního přístupu učitele. Vyučovací metody byly obecně pestřejší v nižších ročnících, kde byly vhodně zařazovány formy podporující aktivitu a motivaci žáků. V komunikaci převládal řízený rozhovor. Ve vyšších ročnících postupně nabývaly rozsahu monologické formy, poskytující možnost souvislého projevu žáků.

Významným obohacením výuky anglického jazyka jsou hodiny rodilého mluvčího (USA), které poskytují žákům reálnou komunikační situaci s česky nemluvícím cizincem.

Specifický přístup byl používán ve výuce nevidomé žákyně, integrované do běžné žákovské skupiny. Dostávalo se jí individuální péče. Přístup učitelky a spolužáků byly vynikající.

Klima ve výuce anglického jazyka bylo přátelské, žáci dodržovali pravidla komunikace mezi sebou i s učiteli a vzájemně se respektovali. O anglický jazyk měli zájem. Učitelé je k práci motivovali povzbuzováním, pozitivním hodnocením, jež oceňovalo pokrok. Klasifikace se objevila v hospitované výuce jen výjimečně. Odpovídala stanoveným pravidlům a klasifikačnímu řádu.

Kladem výuky bylo nejen vedení hodin již od nižších ročníků převážně v anglickém jazyce, ve vyšších ročnících potom výhradně ve vyučovaném jazyce, ale rovněž zadávání tematických písemných prací a ročníkových prací v angličtině.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Etika, základy společenských věd

Vyučující plánují obsah výuky etiky v nižším stupni osmiletého gymnázia podle učebních osnov předmětu občanská výchova, ve vyšším stupni osmiletého gymnázia podle učebních

osnov předmětu základy společenských věd. Kvalita výuky byla velmi pozitivně ovlivněna odbornou kvalifikací všech vyučujících.

Metodická propracovanost hodin a didaktická dovednost učitelů se projevovaly ve všech hospitovaných hodinách. Převažující metodou práce byl v etice dialog se žáky, ze kterého vyplývaly obecné závěry. Volený způsob vyučování znamenal aktivní zapojení žáků do vzdělávacího procesu. Výuka základů společenských věd nepostrádala vhodné zařazování modelových situací a simultánních her, které žáky učily sebepoznávání a přejímání rozmanitých sociálních rolí. Vyučující uměli aktualizovat filozofii, přibližovat ji žákům, vedených nenásilně k přemýšlení, diskuzi o morálních aspektech života a filozofických otázkách. Vyučování umožňovalo rozvoj vědomostních a hlavně osobnostních kompetencí žáků.

Efektivní a promyšlené motivace bylo využito pomocí mezipředmětových vztahů a zejména využitím životních zkušeností žáků. Motivaci žákům přinášela zejména volba přitažlivých témat a pozitivní hodnocení jejich činností.

V etice v nižším gymnáziu a v základech společenských věd ve vyšším gymnáziu byla dokonale naplňována jak nauková složka předmětů, tak složka pozitivně ovlivňující hodnotovou orientaci a postoje žáků. Žáci uměli racionálně argumentovat, obhajovat své názory. Většina byla schopna vést s vyučujícími konstruktivní dialog.

Průběh a výsledky vzdělávání byly v předmětech etika a základy společenských věd vynikající.

Matematika

Hospitace proběhly u všech sedmi učitelů, kteří zajišťují výuku předmětu. Celková časová dotace matematiky je ve sledovaném studijním oboru nižší o dvě hodiny než minimální časová dotace, kterou uvádějí platné učební dokumenty. Zájemci o předmět si mohou v septimě zvolit tříhodinový a v oktávě čtyřhodinový seminář z matematiky. Plánování výuky je dokladováno časově tematickými plány. Výukové cíle, které jsou v nich stanovené, jsou zvoleny vhodně a přiměřeně, respektují individuální vzdělávací potřeby žáků, aktuální stav třídy a odpovídají standardu vzdělávání. S výjimkou hodin v primě a sekundě převažovala v bezprostřední přípravě učitelů na hodiny obsahová složka nad metodickou.

Hodiny matematiky probíhaly ve standardně upravených a vybavených kmenových třídách. Pracovalo se převážně s křídou a tabulí, používaly se učebnice, kalkulátory, rýsovací potřeby a namnožené texty úloh. Materiální podpora výuky byla průměrná.

Ve většině sledovaných hodin převažovaly tradiční činnosti postavené na metodách frontální práce. Nové poznatky se odvozovaly z předchozích znalostí, postupovalo se od jednoduchého k obecnému. Výuka byla systematická. Učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně. Nedostatkem bylo, že učitelé žáky příliš silně vedli a nevytvářeli jim dostatečný prostor pro jejich aktivitu. Průběh vyučování byl stereotypní, zaměřený na procvičování úloh podle předem daných vzorů. Variabilnější přístup k výuce byl zaznamenán v primě a sekundě. V nich se pracovní činnosti střídaly, žáci nepostrádali zpětnou vazbu, byli pozitivně motivováni, vedeni ke konstruktivnímu myšlení a vlastnímu úsudku. Hodiny měly dynamiku a bohatý obsah.

Většině zhlédnutých hodin chyběla úvodní část s motivujícím uvedením do problematiky a rovněž v průběhu hodin byli žáci málo motivováni. Většina jich byla pasivní a o výuku nejevila zájem. Kromě už výše uvedených hodin v nejnižších ročnících studia dokázal vynikajícím způsobem motivovat žáky svým osobitým projevem také zkušený učitel matematiky. Jeho žáci byli aktivní a práce je bavila. Časté bylo zadávání domácích úkolů.

Kvalita vzájemných vztahů učitel-žák byla velmi dobrá. Atmosféra při výuce pracovní, většinou, ale nezáživná. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá. Komunikativní schopnosti žáků byly přiměřeně rozvíjeny.

Podklady pro klasifikaci získávali učitelé tradičním ústním a písemným zkoušením. Málo využívané bylo průběžné hodnocení, žákům se dostávalo jen výjimečně ocenění známkou nebo pochvalou. Závěry sledovaných hodin postrádaly shrnující a hodnotící část.

Průběh a výsledky vzdělávání byly v matematice celkově hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech vzdělávacích programů Základní škola a Základní škola s rozšířenou výukou výpočetní techniky.

Německý jazyk

Vzhledem k nepřítomnosti jedné ze dvou vyučujících byly hospitace provedeny pouze u jedné učitelky. V jedné hodině vyučovala žáky pod jejím dohledem studentka pedagogické fakulty.

Výuka ve všech hodinách byla vedena v souladu se zvoleným vzdělávacím programem a požadavky osnov podle platných učebnic. Probíhala v kmenových třídách, do kterých je nutno všechny potřebné pomůcky denně přinášet. Příprava vyučující na hodiny byla soustavná, svědomitá a cílevědomá. Zápisy v třídních knihách prokazují, že je zajištěna návaznost učiva. Některé pomůcky (slovníčky, testy, slohová cvičení) uchovávají a používají žáci trvale po dobu několika let.

Výuka probíhala důsledně v německém jazyce, na pokyny učitelky žáci správně reagovali. V hodinách bylo využito množství názorných pomůcek (mapy, magnetofony, kopírované materiály). Důraz ve sledovaných hodinách byl položen i na znalost reálií v německy mluvících zemích. V průběhu hodin dostávali žáci dostatek příležitostí k uplatnění získaných znalostí. Odpovídali celými větami, učili se správně formulovat otázky, pokoušeli se německy reprodukovat obsah čteného textu. V úvodu hodin byli pozitivně motivováni, v závěru hodin bylo učivo shrnuto a zadána domácí ústní či písemná příprava. Zařazeny byly i skupinové činnosti a soutěže.

Kontrola písemností žáků je pravidelná. V průběhu všech sledovaných hodin panovala ve třídách klidná pracovní atmosféra.

Průběh a výsledky vzdělávání měly v německém jazyce vynikající úroveň.

Občanská výchova a rodinná výchova

Skutečnost, že předmět učí odborně kvalifikovaní vyučující nebo vyučující se vztahem k těmto předmětům, v jednom případě i s mnohaletou zkušeností, sehrává pozitivní roli ve výuce těchto předmětů. Vyučující velmi dobře neformálně spolupracují. Pro jednotlivé ročníky vypracovali tematické plány zahrnující také plánované doplňující aktivity – exkurze, projekty k tématům apod. Sledované hodiny byly zpravidla velmi dobře promyšleny nejen z hlediska obsahu, ale i v organizaci výuky, v použitých formách a metodách práce z hlediska aktivního učení žáků.

Třídy vytvářejí příjemné pracovní prostředí, možností flexibilního uspořádání žákovského nábytku poskytují také prostor pro interaktivní komunikaci. Vyučující mají zájem o svůj profesní růst, zúčastňují se řady vzdělávacích akcí, mladí vyučující si již vklad přinesli z vysokoškolského studia. Učitelka rodinné výchovy, která je zároveň výchovnou poradkyní,

výborně zná nejen problematiku související s výchovným poradenstvím, ale i metody a formy účinné prevence nežádoucích společenských jevů.

Výuka probíhala v kmenových třídách. Vedle práce s učebnicí byly vhodně využívány kopírované texty a různé doplňující materiály. V průběhu školního roku mají žáci možnost pracovat na mnoha pro ně zajímavých projektech.

Sledované hodiny byly metodicky, didakticky a obsahově převážně velmi kvalitní. Vyznačovaly se jasným směřováním k cíli, logickým postupem a naprostá většina hodin také časovou vyvážeností. Vyučující si převážně uvědomovali zásadní roli motivace a zařazovali pestré názorné ukázky a pomůcky, zajímavosti, aktualizace, problémové úkoly. Zvolenými metodami, které zohledňovaly věk žáků, a střídáním činností se dařilo žáky aktivizovat. Vyučující převážně podporovali vyvozování učiva žáky, kladli důraz na jeho osvojení a uplatnění v praktickém životě, na pochopení vztahů i souvislostí. Všemi hodinami postupovala výchova k toleranci. V nejzdařilejších hodinách efektivitu výrazně zvyšovalo učení prožitkem, zařazování tvořivých úkolů, kooperativních činností a situačních her. Tyto činnosti přirozeně rozvíjely sociální dovednosti žáků a podporovaly jejich osobnostní rozvoj. Dvěma vyučujícím se mimořádně dobře dařilo vést žáky úvodní i průběžnou motivací k diskusi, argumentaci, k propojování souvislostí a k zamyšlení se nad tematikou lidských práv i nad negativními sociálně patologickými jevy. Důležitou roli sehrál také jejich osobní vklad a příklad.

V souladu s požadavky osnov oba předměty směřují k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků, vedou k sebepoznání a k přijímání pozitivních životních hodnot.

Projev vyučujících byl jasný a kultivovaný. V mnoha hodinách bylo zřejmé vzájemné vstřícné naladění. Komunikace, postavená na partnerské bázi, byla v převaze hodin mimořádně přínosná. Motivující bylo také průběžné slovní hodnocení. Méně se objevilo vedení žáků ke vzájemnému hodnocení i sebehodnocení. Žáci měli převážně dostatečný prostor pro vlastní uplatnění, pro rozvoj komunikačních dovedností a dalších kompetencí tak, jak je stanoveno poznatkovými a hodnotovými cíli vzdělávacího programu.

Průběh a výsledky vzdělávání v občanské výchově a rodinné výchově jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika

Učivo matematiky je rozvrženo v tematických plánech učitelek v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Na 1. stupni není v tematických plánech vždy zřetelně rozlišeno učivo základní a rozšiřující. Výuka v jednotlivých ročnících na sebe navazuje. Dostatek času je věnován opakování a procvičování učiva. Ve sledovaných hodinách vyučovaly odborně kvalifikované učitelky. Jejich příprava na vyučování byla převážně orientovaná na probírané učivo, méně již na organizaci výuky a výběr efektivních metod a forem práce.

Hospitované hodiny proběhly v esteticky působících kmenových učebnách. Některé byly pro výuku matematiky podnětně upraveny. Žáci používali vhodné učebnice, pracovní sešity a další učební texty, některé z nich byly žákům učitelkami nakopírovány. Demonstrační a žakovské pomůcky byly ve sledované výuce využívány jen výjimečně. Didaktická technika využita nebyla.

V hospitovaných hodinách byla výuka vedena převážně věcně správně. Ojedinele používaly některé z učitelek nepřesnou odbornou terminologii. Didaktické zásady učení byly respektovány. Nové učivo bylo vyvozováno převážně za aktivní účasti žáků v návaznosti na již osvojené vědomosti a dovednosti. Výukou prolínalo opakování a procvičování dříve

probraného učiva. Samostatná práce byla zadávána srozumitelně. Učitelky poskytovaly žákům při práci radu a pomoc. Dobře fungovala zpětná vazba formou společné kontroly správnosti výpočtů. Převládala nediferencovaná frontální práce. Individuální přístup učitelek k různě nadaným žákům byl uplatněn minimálně. Jen ojediněle byly využity mezipředmětové vztahy a skupinové formy práce spojené s problémovým a kooperativním vyučováním. Žáci tak měli velmi omezený prostor pro rozvíjení sociálních a komunikačních dovedností. Jen v několika hodinách bylo učivo vhodně aktualizováno a aplikováno do praxe. V řadě sledovaných hodin neproběhlo závěrečné shrnutí učiva a hodnocení činnosti žáků učitelkou.

Komunikace všech vyučujících se žáky byla vstřícná a otevřená. V některých hodinách převládal monolog vyučujících, čímž se omezoval prostor pro mluvní projevy žáků.

Hodnocení žáků vychází převážně z písemných prací, které jsou zadávány po dostatečném procvičení učiva. Opravovány jsou pečlivě a s přiměřenou náročností hodnoceny. V klasifikaci se zohledňuje též ústní zkoušení žáků, orientační hodnocení jejich aktivity během vyučování a kvalita domácí přípravy.

Průběh a výsledky vzdělávání byly v matematice celkově hodnoceny jako dobré.

Hudební výchova

Výuka probíhá buď v polo odborné učebně pro výuku předmětu nebo ve kmenových třídách, v nichž jsou k dispozici nástroje pro doprovod při zpěvních činnostech (klávesy, klavír, piano, případně akordeon a kytara). V úvodu hodin byla zařazena průpravná cvičení (dechová, rytmická, intonační, hlasová). Učitelky dbaly na dodržování hygienických návyků (otevírání úst, dýchání, držení těla), které v průběhu některých hodin opakovaně zdůrazňovaly. Zpěvní činnosti byly nosnou částí hodin. Kladem bylo střídání zpěvu žáků za intonační opory hudebního nástroje i zpěvu bez doprovodu. Teorii hudební výchovy byl věnován přiměřený časový úsek. Při ukázkách z hudebních děl někdy žáci předem přesně nevěděli, na co se mají při poslechu zaměřit. Při nácviu taktování 2/4, 3/4 a 4/4 taktu prokazovala většina žáků velmi dobré dovednosti. Kladem závěrů všech hodin bylo zařazení zpěvu lidových i populárních písní podle výběru žáků a zhodnocení jejich činnosti v hodinách.

Poznámky žáků z výuky jsou pravidelné, ale téměř nekontrolované. Znamky z předmětu byly v žákovských knížkách v některých třídách spíše výjimečné, v některých chyběly úplně.

Průběh a výsledky vzdělávání měly v hudební výchově velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání zjišťují učitelé v gymnáziu běžně užívanými metodami ústního a písemného zkoušení. Ředitel zadává žákům dotazníky pro hodnocení výsledků a průběhu vzdělávání v maturitních předmětech. Zpětnou vazbu poskytují vedení školy výsledky žáků u maturitních zkoušek, pravidlem je členství ředitele a jeho zástupců v maturitních komisích. Škola sleduje a vyhodnocuje výsledky v předmětových olympiádách, jazykových, kulturních a sportovních soutěžích, ověřuje znalosti žáků pomocí standardizovaných testů. Významná je mezinárodní spolupráce na projektech v rámci vzdělávacího programu Socrates. Motivací pro žáky jsou „Projektwochen“ – týdenní výměnné programy s rakouskou školou z Kremsmünsteru. Mnozí studenti využívají znalostí získaných ve škole pro úspěšné plnění mezinárodních certifikačních testů v anglickém jazyce. Základní škola provádí pravidelnou analýzu výsledků vzdělávání v německém jazyce. Důvodem je přechod části žáků na

gymnázium po ukončení 5. ročníku a možnost studia žáků školy ve školách v zahraničí. Škola sleduje a vyhodnocuje výsledky svých žáků u přijímacího řízení na střední a vysoké školy. Každoročně je škola organizátorem a pořadatelem soutěže v německé recitaci.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Celkově měl průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem „Výchova k lidským právům a toleranci“. Její výsledky budou zpracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.
- Ve spolupráci se zahraničními školami jsou připravovány a realizovány studijní pobyty žáků v zahraničí. V současné době udržuje škola kontakty se školami v Německu, Rakousku, Francii, Španělsku, USA, Itálii a v Polsku.
- Žáci mají možnost v závěru studia složit mezinárodní zkoušku Německý jazykový diplom. Gymnázium je jedním z několika zkušebních center v republice. V mezinárodním srovnání dosahuje Česká republika tradičně dobré výsledky. Pozitivní skutečností je, že počet držitelů tohoto diplomu z řad žáků školy neustále narůstá.
- Témata maturitních prací byla pro žáky zajímavá a přitažlivá. Většina vybraných prací vynikala kultivovaným jazykem, stylem, myšlenkovým bohatstvím a také grafickou úpravou.
- Škola spolupracuje úzce s Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity, jejíž studenti zde vykonávají pod vedením vysokoškolského pedagoga a vyučujících školy praxi.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 3. listopadu 2003 pod č.j. 17 002/03-21 s účinností od 1. listopadu 2003
2. Zřizovací listina Biskupského gymnázia v Českých Budějovicích č.j. 1488/90 ze dne 23. 10. 1990
3. Zřizovací listina základní školy při Biskupském gymnáziu J. N. Neumanna v Českých Budějovicích č.j. 1208/00 ze dne 6. listopadu 2000, která je doplňkem zřizovací listiny Biskupského gymnázia
4. Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým cyklem č.j. 20 594/99-22 a učební osnovy č.j. 20 596/99-22 ze dne 5. 5. 1999
5. Učební plán Biskupského gymnázia J. N. Neumanna České Budějovice (osmileté studium)

6. Třídni knihy ve školním roce 2004/2005
7. Třídni výkazy ve školním roce 2004/2005
8. Školní řád Biskupského gymnázia J. N. Neumanna České Budějovice
9. Organizační řád Biskupského gymnázia J. N. Neumanna České Budějovice platný ve školním roce 2004/2005
10. Rámcový plán práce Biskupského gymnázia J. N. Neumanna České Budějovice a Církevní základní školy pro školní rok 2004/2005
11. Rozvrh hodin pro školní rok 2004/2005 platný od 8. listopadu 2004
12. Záznamy z pedagogických rad (2004/2005)
13. Tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2004/2005
14. Personální dokumentace zaměstnanců školy
15. Minimální preventivní program protidrogové výchovy
16. Inspekční zpráva č.j. 071 271/02-2053 ze dne 27. února 2002

ZÁVĚR

Ve škole pracuje stabilizovaný pedagogický sbor. Personální zabezpečení výuky dle sledovaných předmětů je velmi dobré, výuka je zajištěna převážně odborně kvalifikovanými učiteli. Organizační struktura umožňuje efektivní řízení školy. Přenos informací uvnitř školy je funkční. Poradní a metodické orgány jsou ustanoveny. Organizace činnosti a provozu školy vůči zaměstnancům je velmi dobrá. Systém vedení a hodnocení zaměstnanců je dobrý. Celkově jsou personální podmínky vzdělávání ve škole velmi dobré.

Prostředí školy a prostory pro výuku jsou z hlediska funkčních, estetických, psychohygienických a bezpečnostních podmínek průměrné. Vybavení školy učebnicemi, učebními pomůckami a didaktickou technikou je ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů dobré. Celkově jsou materiálně-technické podmínky vzdělávání ve škole dobré.

Sledované oblasti výuky měly, kromě výuky matematiky, vynikající až velmi dobrou úroveň. Ve zhlédnuté výuce byly použity různé formy a metody práce; od variabilních moderních metod (německý jazyk, etika, základy společenských věd, část sledované výuky českého jazyka a literatury, občanská výchova, rodinná výchova), rozvíjejících klíčové dovednosti žáků, až k tradičním metodám frontální výuky upřednostňujícím informativní složku vzdělávání (matematika). Škola má své vlastní evaluační nástroje, klasifikace není jediným ukazatelem kvality práce žáků i vyučujících. Významná a pro žáky přínosná je oblast spolupráce školy se školami v zahraničí.

Výsledky vzdělávání ve škole jsou trvale na velmi dobré úrovni.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrý (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Pavel Kába	Pavel Kába, v.r.
Člen týmu	Mgr. Jan Cempírek	Jan Cempírek, v.r.
Člen týmu	Mgr. Věra Drsová	Věra Drsová, v.r.
Člen týmu	Jiří Horák, promováný historik	Jiří Horák, v.r.
Člen týmu	Mgr. Arnošt Punčochář	Arnošt Punčochář, v.r.
Člen týmu	PhDr. Marie Stolbenková	Marie Stolbenková, v.r.
Člen týmu	Miloš Vogeltanz	Miloš Vogeltanz, v.r.
Člen týmu	Milena Švarcová	Milena Švarcová, v.r.

V Písku dne 26. května 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Nábř. 1. máje 2259, 397 01 Písek. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 3. června 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Zdeněk Dvořák

Zdeněk Dvořák, v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2005-06-27	g4-1019/05-5142

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.